

Вих. № 3042/2-09/12
Від 09.12.15 р.

Голові Державної фіскальної служби
України
пану Насірову Р.М.
копія

Голові Комітету ВРУ з питань
податкової та митної політики
пані Южаніній Н.П.
копія

Заступнику Міністра фінансів України
пані Макєвій О.Л.

Шановний Романе Михайловичу!

Користуючись нагодою, висловлюємо Вам свою повагу та бажаємо успіхів у Вашій професійній діяльності.

Незалежна асоціація банків України (далі – НАБУ) звертається до Вас щодо змісту Листа ДФСУ від 28.10.2015р. № 22849/6/99-99-17-03-03-15, в якому викладена позиція Державної фіскальної служби України (далі – ДФСУ) відносно оподаткування ПДФО сум позик та поворотної фінансової допомоги, що не повернені у строк, передбачений договором та консультації щодо змісту даного листа, яка викладена у загальнодоступному інформаційно-довідковому ресурсі на офіційному сайті ДФСУ (Додаток №1 і Додаток №2).

Уважно ознайомившись з позицією ДФСУ щодо вищезазначеної теми, експерти банківської спільноти зазначають, що **висновки ДФСУ у наведеному вище листі та консультації** у частині оподаткування ПДФО сум позик та поворотної фінансової допомоги, що не повернуті у передбачений договором строк, **не відповідають чинному законодавству з огляду на таке.**

Відповідно до пп. 163.1 Податкового кодексу України від 02.12.2010р. № 2755-VI (далі - ПКУ) об'єктом оподаткування резидента є, зокрема, загальний місячний (річний) оподатковуваний дохід. При цьому до складу загального місячного (річного) оподаткованого доходу платника податку включаються, зокрема, дохід, отриманий платником податку як додаткове благо у вигляді (пп. 164.2.17 ПКУ):

- суми **безповоротної фінансової допомоги** (крім суми процентів умовно нарахованих на таку допомогу). При цьому зазначимо, що безповоротною фінансовою допомогою вважається, зокрема, **сума заборгованості** одного платника податків перед іншим платником податків, що **не стягнута після закінчення строку позовної давності** (пп. 14.1.257 ПКУ);

- **основної суми боргу (кредиту) платника податку, прощеного (анульованого) кредитором за його самостійним рішенням, не пов'язаним з**

процедурою банкрутства, до закінчення строку позовної давності, у разі якщо його сума перевищує 50 відсотків однієї мінімальної заробітної плати (у розрахунку на рік), встановленої на 1 січня звітного податкового року.

Таким чином, якщо фізична особа - позичальник не повертає суму позики або поворотної фінансової допомоги у строк, передбачений договором, **підстав для включення її до загального місячного (річного) оподаткованого доходу такої фізичної особи ще немає.** Такі підстави виникнуть лише якщо:

- фізична особа - позичальник не поверне суму позики або поворотної фінансової допомоги до закінчення строку позовної давності;

- кредитор фізичної особи - позичальника за своїм самостійним рішенням та до закінчення строку позовної давності анулює заборгованість такої фізичної особи стосовно повернення суми позики або поворотної фінансової допомоги.

У зв'язку з цим просимо, шановний Романе Михайловичу, переглянути позицію ДФСУ у вищезазначеному питанні, відкликати наведені вище роз'яснення та сприяти розробці узагальнюючої податкової консультації з наведеного нижче питання.

Питання:

Фізична особа не повернула суму фінансового кредиту у строк, визначений договором з кредитором (банком). Чи виникає у такої фізичної особи дохід (в частині такого кредиту) у періоді спливу зазначеного строку за умови, що строк позовної давності ще не сплив, сума заборгованості не прощена та продовжує стягуватися банком?

При підготовці відповіді на питання просимо врахувати наступне.

Відповідно до п. 164.2 ПКУ до загального місячного (річного) оподаткованого доходу платника податку включаються, зокрема, суми додаткового блага. Таким додатковим благом є, зокрема:

а) сума безповоротної фінансової допомоги (абз. "г" пп. 164.2.17 ПКУ). При цьому, така допомога - це, зокрема (пп. 14.1.257 ПКУ):

- сума коштів, передана платнику податків згідно з договорами дарування, іншими подібними договорами або без укладення таких договорів. Між тим, у питанні, що ставиться, між особами був укладений кредитний договір. Тобто такий договір не є дарування та/чи подібним йому договором;

- сума заборгованості одного платника податків перед іншим платником податків, що не стягнута після закінчення строку позовної давності. При цьому строк позовної давності починає обчислюватись, у загальному випадку, від дня, коли особа довідалася або могла довідатися про порушення свого права або про особу, яка його порушила (ч. 1 ст. 261 Цивільного кодексу України, далі - ЦКУ). Таким чином, на дату порушення строку повернення кредиту, визначеного договором, строк позовної давності тільки почне обчислюватись і сплине, за загальним правилом, через 3 роки (ч. 1 ст. 257 ЦКУ);

б) основна сума боргу платника податку, прощеного (анульованого) кредитором за його самостійним рішенням, не пов'язаним з процедурою банкрутства, до закінчення строку позовної давності (абз. "д" пп. 164.2.17 ПКУ). У питанні, що ставиться, сума боргу не прощена. Боржник, не дивлячись на порушення строку, зазначеного у договорі, зобов'язаний повернути цю суму кредиторю.

Таким чином, сума кредиту, що не повернута у строк, визначений договором, на дату порушення такого строку не стає безповоротною фінансовою допомогою і не збільшує доходів платника податку - позичальника.

Така сума може стати безповоротною фінансовою допомогою і збільшити дохід платника податків лише у разі, якщо:

- платник податків не поверне суму кредиту до спливу строку позовної давності;

- кредитор (банк) здійснить прощення боргу позичальника за договором кредиту.

Фахівці НАБУ завжди готові для співпраці та надання консультацій з питань специфіки банківської діяльності.

Заздалегідь вдячні за відповідь.

Додатки:

1) *Лист ДФСУ від 28.10.2015 р. N 22849/6/99-99-17-03-03-15 (4 арк.);*

2) *Консультація у загальнодоступному інформаційно-довідковому ресурсі на офіційному сайті ДФСУ (1 арк.).*

З повагою

Виконавчий директор

О.А. Коробкова

Вик. Косточкіна О.А.

Тел. 300-10-15